

از بمب اتم تا دسته گل

روابط ژاپن و آمریکا در ۱۳ قاب

□ وصال روحانی / ژاپنی ها خاطرات چندان خوشی از آمریکایی هاندارند. بدترین خاطراتشان بمباران اتمی هیروشیما و ناکازاکی است، آنها در طول تاریخ روابط خود با آمریکا بارها طعم گزنده خشونت آمریکایی ها را چهره در قالب تبعیض و چه در تحریم ها چشیده اند. با این حال تنها چند ماه پس از آنکه او با ما به هیروشیما رفت و حلقه گلی را تار تار قربانیان این شهر کرد، نخست وزیر ژاپن نیز به پرل هاربر رفت و بانثار گل های پر پر به آبهای سواحل این بندر، به قربانیان آمریکایی حمله معروف ژاپن ادای احترام کرد. در اینجا با ۱۳ نقطه عطف روابط دو کشور آشنا می شویم:

ورود نخستین مهاجران ژاپنی به خاک آمریکا

۶۷۶ مرد، ۱۵۹ زن و ۱۰۸ کودک ژاپنی به هاوایی رفتند تا نخستین مهاجران این کشور شرق آسیایی در هاوایی که اینک یکی از ایالت (غیر رسمی) آمریکا و جزئی از خاک آن است، مستقر شوند. آنها با سرعت در مزارع نیشکر و کارخانه های شکر سازی هاوایی مشغول به کار می شدند و این همان شغلی است که به بسیاری از مهاجران بعدی هاوایی هم پیشنهاد و ارزانی می شود.

۸ فوریه ۱۸۸۵

دیوار کشی بین دانش آموزان ژاپنی و آمریکایی

پس از استقرار بسیاری از مهاجران ژاپنی در ایالت کالیفرنیا آمریکا، دیوار تمایز علوم و آموزش سن فرانسیسکو دستور جداسازی فرزندان آنها و روند تحصیلی شان از محصلان آمریکایی را صادر می کند. این دستور سال ۱۸۹۲ صادر می شود اما چرخه کارها در این مدارس، مخدوش و این تدبیر ناقص نشان می دهد.

۱۱ اکتبر ۱۹۰۶

پیچیدگی های تازه

قانون موسوم به ممنوعیت تصاحب زمین ها و املاک توسط خارجی ها در ایالت کالیفرنیا آمریکا مانع خانه دار شدن ژاپنی ها در این ایالت می شود. ظاهراً آمریکایی ها از پایه گذاری توفیق شغلی و اقتصادی مهاجران ژاپنی در خاک کشورشان بیم دارند. ۱۱ سال بعد از آن قانون «ساماندهی مهاجرت ها به آمریکا» ورود پناهجویان آسیایی به این کشور تا اطلاع ثانوی ممنوع می شود.

۱۹۱۳

نبرد «پرل هاربر»؛ استارت ورود به جنگ

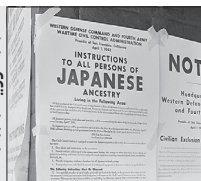
نیروهای ژاپنی حمله ای شوک آور علیه پایگاه نیروی دریایی آمریکا در بندر پرل هاربر در هاونولولوی آمریکا انجام می دهند. حمله در دل جنگ جهانی دوم صورت می پذیرد و آمریکا را وارد به اعلان جنگ با ژاپن می کند. ژاپن مدعی است این حمله حرکتی بازدارنده و برای پیشگیری از بر خورد آمریکایی ها با اقدامات نظامی ژاپن در جنوب شرق آسیا صورت پذیرفته است. بیش از ۲۴۰۰ سرباز آمریکایی در این تهاجم وسیع کشته می شوند.

۷ دسامبر ۱۹۴۱

فرمان اجرایی ۹۰۶۶

فرانکلین دیلانو روزولت پای فرمان اجرایی موسوم به ۹۰۶۶ را امضا می کند. فرمانی که شروعی برای ترمیم نسبی روابط ویران شده آمریکا و ژاپن است. تصور می شود در طول جنگ جهانی دوم ۱۱۰ هزار ژاپنی و آمریکایی در ارتباط با واقعه پرل هاربر به بازداشتگاه هایی موقتی در سطح آمریکا انتقال یافته و در آنجا به اسارت گرفته شده باشند. دولت آمریکا امیدوار است ژاپنی ها در نهایت در خاک ها و املاکی که به آنها اهدا می شود، به کشت و زرع مشغول شوند و از این طریق ارتزاق کنند.

۱۹ فوریه ۱۹۴۲

هیروشیما؛ نخستین قربانی تهاجم اتمی جهان

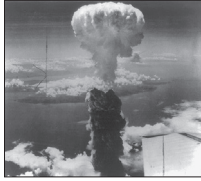
آمریکا با قساوت تمام یک بمب اتمی ویرانگر را بر شهر هیروشیما می اندازد و پنهان هاش و آدار کردن طرف ژاپنی به اعلام شکست در جنگ جهانی دوم است! شهر به کلی محو و هزاران نفر کشته و ده ها هزار نفر دیگر بیمار و به لحاظ شیمیایی آلوده می شوند و شوک آن ۷۲ سال بعد هنوز حس می شود.

۶ اگوست ۱۹۴۵

ناکازاکی؛ بمب شماره ۲

هری ترومن، رئیس جمهوری جنایتکار آمریکا تصور می کرد با انداختن بمب در هیروشیما شاهد تسلیم ژاپنی ها خواهد بود اما چون این اتفاق نیفتاد فرمان انداختن بمب دوم را نیز - این بار در شهر ناکازاکی - صادر کرد. تخمین زده می شود در این تهاجم ضد انسانی حداقل ۱۳۰ هزار نفر جان باخته باشند. این نزدیک به همان رقمی است که در هیروشیما کشته شدند. ژاپن سرانجام در ۱۵ اگوست برابر نیروهای متفقین تسلیم شد ولی آثار مدهش دو بمب فوق تاهماها و سال ها بعد در این دو شهر باقی ماند.

۹ اگوست ۱۹۴۵

تسخیر ژاپن به بهانه بازسازی آن

پس از تسلیم شدن ژاپن نیروهای متفقین به سرکردگی آمریکا قسمتی از خاک این کشور را به بهانه بازسازی و ترمیم فرهنگی آن به اشغال خود در آوردند. ژنرال مک آرتور سرکرده عملیات نظامی، اقتصادی، سیاسی و اجتماعی می شود. آمریکا جریان محاکمه سران ارتش ژاپن را به اتهام جنایات جنگی در رسانه های خود پوشش می دهد تا دخالت وسیع و نابجای خود در امور ژاپن را توجیه کند.

۱۹ سپتامبر ۱۹۴۵ تا ابتدای ۱۹۵۱

عهدنامه سان فرانسسکو

توافقنامه ای با تأیید ۴۸ کشور بین ژاپن و کشورهای حاضر در جنبش متفقین به امضای رسد که بر اساس آن پایان دوران آنچه سرکشی سیاسی ژاپن توصیف می شود اعلام و تصریح می شود این کشور دیگر یکی از قدرت های سیاسی آسیا نیست و موظف است به خانواده تمام زندانیان غربی نگهداری شده در محبس های ژاپن در ایام جنگ جهانی غرامت بدهد. متفقین سپس اعلام خروج از ژاپن می دهند اما رد پای سربازان غربی تا سال ها بعد همچنان هویداست.

۷ سپتامبر ۱۹۵۱

نخستین ژاپنی - آمریکایی در کنگره آمریکا

دانیل ک اینویبی که یک ژاپنی - آمریکایی است به مجلس نمایندگان آمریکا راه می یابد تا نخستین مرد از این تبار در این نهاد قانونگذاری باشد. او در سال ۱۹۶۳ نیز به مجلس سنای آمریکا راه می یابد.

۱۹۵۹

تشدید اقدامات ترمیمی

مجلس سنای آمریکا حکم می دهد ترمیم روابط آمریکا و ژاپن به حدی رسیده که دیگر نیازی به ملاحظات نظامی در آن نیست. در نتیجه ژاپنی ها با صدور فرمانی از جانب رونالد ریگان صاحب وسعت عمل بیشتری در تمامی فعالیت های خود در خاک آمریکا می شوند. دولت آمریکا همچنین متعهد می شود به خانواده های قربانیان ژاپنی مقابل کشورشان با آمریکا در جنگ جهانی دوم و سال های بعد از آن غرامت شایسته ای بپردازد.

۱۹۸۱

عذر خواهی رسمی اواما از ژاپنی ها

باراک اواما، رئیس جمهوری وقت آمریکا بابت قتل یک زن ژاپنی در شهر اوکیناوا به دست یک سرباز نیروی دریایی آمریکا و در جریان یک تعرض آشکار رسماً از دولت ژاپن عذر خواهی می کند. در پی آن سرباز متعرض که کنت فرانکلین نام دارد و ۳۲ ساله است بازداشت می شود. او به قتل این زن ۲۰ ساله اعتراف می کند.

۲۰ اکتبر ۲۰۱۶

نخستین سفر یک رئیس جمهوری آمریکا به هیروشیما

باراک اواما برای نخستین بار پس از بمباران اتمی سال ۱۹۴۵ هیروشیما، از این شهر بازدید می کند و به نخستین رئیس جمهوری آمریکا تبدیل می شود که دست به این کار زده است. او در آنجا مدعی می شود سفرش به این شهر از نو آباد شده (اما همچنان غرق در افسردگی) قدمی در راه تیره قدرت ها و کشورها از تسلیحات اتمی است!!

۲۰ اکتبر ۲۰۱۶